

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylis
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirklauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinskaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

KUŠINGO LIGA, SUKELTA PIT-1 LINIJOS MAKRO-ADENOMOS SU AKTH IR AUGIMO HORMONO KOEKSPRESIJA: ATVEJO APRAŠYMAS IR LITERATŪROS APŽVALGA

Autorius. Juras JOCYS, VI kursas.

Vadovė. Gyd. Gintarė NASKAUSKIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Vidaus ligų ir šeimos medicinos klinika.

Konsultantas. Gyd. Domas GRIGORAVIČIUS, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Vidaus ligų ir šeimos medicinos klinika.

Tikslas. Pristatyti retą klinikinį Kušingo ligos (KL) atvejį, sukeltą Pit-1 linijos makroadenomos su adrenokortikotropinio (AKTH) ir augimo hormono (AH) koekspresija, bei apžvelgti diagnostikos, gydymo iššūkius ir tokio tipo atvejus literatūroje.

Atvejo aprašymas. 31 m. moteriai galvos ir prienosinių ančių MRT atsitiktinai rasta 19x16x14 mm hipofizės makroadenoma. Endokrinologo konsultacijos metu nustatyta amenorėja, galvos skausmai, 30 kg prieaugis bei KL būdingi požymiai („mėnulio veidas“, centrinis nutukimas, violetinės strijos, „buivalo kupra“). Tyrimai patvirtino nuo AKTH priklausomą hiperkortizolizmą (padidėjęs AKTH, sutrikęs naktinis kortizolio ritmas, neigiamas 1 mg deksametazono supresijos mėginys) bei nepakitusią kitų hipofizės grandžių veiklą. Dėl venų anatomijos ypatumų nepavykus atlikti apatinių uolinių ančių kateterizacijos (BIPSS), diagnozė patvirtinta 8 mg deksametazono supresijos mėginiu. Po transsfenoidinės adenomektomijos histologiškai nustatyta Pit-1 adenoma su fokaline AKTH ir AH ekspresija bei stipria DRD2 raiška. Pooperacinė eiga komplikauta praeinančiu necukriniu diabetu, hipopituitarizmu ir kairiojo atitraukiamojo nervo pareze. Ankstyva biocheminė remisija patvirtinta rytinei kortizolio koncentracijai nukritus žemiau 50 nmol/l pirmąją pooperacinę savaitę.

Rezultatai. Atvejis atspindi sudėtingą diagnostikos eigą, prasidėjusią incidentalio ma ir apsunkintą nesėkmingo BIPSS. Apie 10-15% hipofizės neuroendokrininių navikų imunohistochemiškai ekspresuoja kelis hormonus, dažniausiai priklausančius vienai transkripcijos faktorių linijai (dažniausiai AH ir PRL). AH ir AKTH koekspresija yra ypač retas fenomenas, nes šie hormonai kilę iš skirtingų linijų (T-Pit ir Pit-1). Literatūroje aprašyta vos 30 navikų su AKTH ir AH koekspresija atvejų. Šioje imtyje izoliuotas KL pasireiškimas išskirtinai retas (5, 17%), nes dažniausiai dominuoja akromegalija (15, 50%) arba mišri simptomatika (7, 23%). Makroadenoma ir šis histopatologinis fenotipas siejami su agresyvesne eiga bei didesne recidyvo rizika.

Išvados. Imunohistocheminis tyrimas yra esminis identifikuojant retus koekspresijos variantus, kurių negalima įtarti vien iš klinikinių ir biocheminių duomenų. Nors fenotipas didina recidyvo riziką, DRD2 raiška rodo dopamino agonistų potencialą kaip alternatyvą pakartotinam chirurginiam ar radioterapiniam gydymui. Esant didesnei recidyvo rizikai, būtina griežta ilgalaikė kortizolio ir IGF-1 stebėsena.

Raktažodžiai. Kušingo liga; Pit-1 linija; makroadenoma; AKTH ir AH koekspresija.